

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Збірник
тез доповідей II науково-практичної
студентської конференції за результатами
вивчення дисципліни Університетська освіта

***«Сучасні тенденції розвитку університетської освіти:
український та зарубіжний досвід»***

Випуск 2

Полтава – 2021

Сучасні тенденції розвитку університетської освіти: український та зарубіжний досвід: Збірник тез доповідей II науково-практичної студентської конференції за результатами вивчення дисципліни Університетська освіта, випуск 2, 2021 р. Полтава : ПДАУ, 2021. 41 с.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради факультету обліку та фінансів від 22 листопада 2021 р., протокол № 3.

Редакційна колегія:

Дорогань-Писаренко Людмила – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., професор;

Безкровний Олександр – гарант освітньо-професійної програми фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня, заступник декана факультету, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент;

Чумак Валентина – завідувач професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент;

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на науково-практичній студентській конференції за результатами вивчення дисципліни Університетська освіта. У публікаціях здобувачів вищої освіти висвітлено досвід та кращі тенденції розвитку університетської освіти в Україні та в окремих країнах світу. Матеріали збірника можуть бути використані для формування загальних компетенцій здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня.

Зміст

	ст.
<i>БУРМІНОВА Мілана. Особливості вищої освіти у Франції.....</i>	4
<i>ГАВРИЛИШИН Максим. Створення, реформація та ліквідація ВНЗ.....</i>	5
<i>ГОЛІНЕЙ Марія. Історія створення та розвитку ПДАУ.....</i>	7
<i>ГОРБАЧ Єлизавета. Студентське самоврядування як засіб соціалізації молоді.....</i>	9
<i>ГОРУЛЬКО Ліана. Початок зародження фінансів.....</i>	11
<i>ДОМАЩЕНКО Юлія. Роль бібліотек в навчально-виховному процесі.....</i>	13
<i>ЄВСЕЄВ Іван. Фінанси в античному світі.....</i>	15
<i>ЖАРКИХ Ганна. Студентське самоврядування як умова соціалізації молоді...</i>	16
<i>КОВТУН Любов. Права та обов'язки органів студентського самоврядування..</i>	17
<i>КОЛІСНИК Анна. Особливості вищої освіти у Канаді.....</i>	20
<i>КОНДРАТЕНКО Каріна. Типи закладів вищої освіти в Україні.....</i>	22
<i>МАЛИШ Вікторія. Роль студентського самоврядування у формуванні всебічно розвиненої особистості</i>	23
<i>МОРОЗОВА Поліна. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої освіти.....</i>	25
<i>НІМЕЦЬ Лариса. Особливості вищої освіти Німеччини.....</i>	27
<i>ОГАРЬ Анастасія. Полтавщина – мій рідний край.....</i>	29
<i>ОЛІЙНИК Дмитро. Необхідність та умови інтеграції України в європейський освітній простір.....</i>	30
<i>ПОЛОВЕЦЬКА Анастасія. Стратегічні завдання реформування вищої освіти в Україні.....</i>	32
<i>ПОСТЕРНАК Владислав. Початок зародження фінансів.....</i>	34
<i>РОМАШ Дарія. Відмінність та подібність системи вищої освіти України і європейських держав.....</i>	35
<i>СІМІНЬКО Катерина. Структура вищої освіти в Україні.....</i>	37
<i>ТХОРЕНКО Анастасія. Моє знайомство з ПДАУ</i>	38
<i>ШОКОДЬКО Єлизавета. Створення та розвиток наукових шкіл.....</i>	40

БУРМІНОВА Мілана, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

ОСОБЛИВОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ФРАНЦІЇ

Сучасна система вищої освіти Франції бере свій початок з дев'ятнадцятого століття і є однією з найкращих у світі, тому не дивно, що кожен десятий студент, який здобуває вищу освіту в закладах цієї країни, є іноземцем.

У Франції діє близько 70 університетів, понад 200 вищих шкіл та майже 30 академій. Великої різниці між університетом та вищою школою немає, однак диплом випускника вищої школи є більш престижним. Найкращими закладами є Університет в м. Сорбонна, Тулузький університет, Університет у м. Бордо, Паризька школа бізнесу.

Управління вищою освітою здійснює міністр національної освіти разом з Національною радою вищої освіти та наукових досліджень. Більша частина закладів вищої освіти Франції є державними й фінансуються урядом, який затверджує навчальні програми, організовує екзамени й конкурси, видає дипломи. На чолі кожного університету перебуває президент, якого обирають на п'ять років [2].

Вступити до університету можна на основі подання документа про повну середню освіту – бакалаврат. Бакалавр у Франції – випускник ліцею, повної школи (навчання триває 12-13 років), який складає іспит за одним із профілів. Результати екзаменів оприлюднюються в пресі [1, с. 47].

До вищої школи вступають за конкурсом після дворічних післяшкільних підготовчих класів, вступ до яких є селекційним і можливим лише за умов надання рекомендацій від ліцеїв і шкіл.

Щодо вступу іноземців, то вони мають змогу навчатися у 80 університетах Франції, якщо складуть мовний екзамен, який проводиться на території їхніх країн [1, с. 52].

Навчальний рік триває з вересня по червень, і складається з двох семестрів, шкала оцінювання є двадцятибальною, за якою отримання менш як 10 балів – незадовільний результат, 10-11 – задовільно, 12-13 – досить добре, 14-15 – добре, 16-18 – дуже добре, 19-20 – відмінно. Вивчення фахових дисциплін закінчується іспитами [3, с. 212].

Види освітніх кваліфікацій поділяють на:

- короткострокові;
- довгострокові.

Короткострокові програми тривають від двох до чотирьох років і надають змогу працювати в промисловості, торгівлі й сфері послуг. Такі програми обирає 30 % бакалаврів. У свою чергу короткострокове навчання поділяється на:

- програми університетських технологічних інститутів, тривають два роки, по закінченню яких студент отримує диплом з технології;
- програми секцій вищих техніків, тривають два роки, випускники отримують диплом вищого техніка;
- високоспеціалізована програма, триває два роки, завершується отриман-

ням диплома про університетську наукову й технологічну освіту;

- триваліша програма, триває до чотирьох років, готує санітарів та медичний персонал нижчої та середньої кваліфікацій, вступ на такі програми конкурсний [1, с. 48].

Довгострокові програми обирають 68 % бакалаврів, 10 % яких – випускники підготовчих класів. Таке навчання поділяється на:

- перший цикл – цикл, який триває два роки, останнім етапом якого є іспит на одержання диплому про загальну освіту (diplôme d'études universitaires générales (DEUG)) або науково-технічну освіту (diplôme d'études universitaires scientifiques et techniques (DEUST));

- другий цикл – цикл, який триває від двох і до трьох років й поділяється на декілька етапів, а саме: після першого року – видача диплома ліценціата (licence), після другого – диплома магістра (maîtrise), а після третього – диплома майстра (master);

- третій цикл – цикл, протягом якого спеціальність вивчається більш поглиблено, останнім етапом є виконання самостійної наукової роботи, після закінчення студент отримує диплом про спеціальну вищу освіту (diplôme d'études supérieures spécialisées (DESS)) або про поглиблену освіту (diplôme d'études approfondies (DEA)) [3, с. 212].

Отже, вища освіта у Франції – це приклад розвитку освіти для багатьох країн світу, адже вона є ефективною й доступною, а випускники закладів цієї країни мають відмінні знання та підготовку, що допомагає їм ставати кращими в роботі й займати високі посади.

Список використаних джерел:

1. Зарубіжна система вищої освіти: навчальний посібник / авт. – упоряд. М. І. Гагарін. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 102 с.

2. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьева, Г. І. Матукова. Київ : КНТ, 2014. 262 с.

3. Смужаниця Д. Система вищої освіти Франції: історичний досвід та сучасний стан. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. 2013. Вип. 29. С. 211-213. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2013_29_62.

ГАВРИЛИШИН Максим, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

СТВОРЕННЯ, РЕФОРМАЦІЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ ВНЗ

ВНЗ (Вищий навчальний заклад) – це відокремлений вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє відповідно до виданої ліцензії на провадження освітньої діяльності на деяких рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу та здобуття особами найвищої освіти, післядипломного навчання з урахуванням їхніх покликань, інтересів та

здібностей.

Основними завданнями закладу вищої освіти є:

Ведення своєї діяльності на відмінному рівні, для того, щоб студенти мали можливість отримувати відповідний ступінь освіченості за обраною ними спеціальністю.

Поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності з освітнім процесом.

Створення та дотримання необхідних умов для розкриття й реалізації талантів та здібностей студентів.

Збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства та закладу.

Примноження або створення окремих спеціальностей шляхом розгляду та вивчення попиту на них на ринку праці та сприяння працевлаштуванню випускників.

В Україні ступенева форма навчання започаткована у 988 році, коли князь Володимир відкрив у великих містах «Школи книжного вчення». У Європі вищі школи з'явилися в XI – XII столітті в таких містах як Італія (Болонський Університет, 1119), Вінченцо (1205), Ареццо (1215), Падуб (1222), Неаполь (1224), Рим (1303), Перуджа (1308), Флоренція (1349). В Англії першими університетами стали Оксфордський (1168), Кембриджський (1202), у Франції – Монпельє (1180), Паризький (1150), Сорбонна (1253), також в Іспанії – Сієнський (1240). В центральній Європі університетська освіта була сформована в Празькому університеті (1348), Кракові (Ягеллонський університет, 1364), Відні (1365), Гейдельберзі (1385), Кельні (1388) і Лейпцигу (1404).

Реформація ВНЗ прогнозує зміни в термінах навчання, формах проведення занять та критеріях оцінення. Відбувається вироблення і застосування нових програм, підручників, курсів. Також вносяться різні зміни, уточнення, корекції та модифікації в організацію і зміст виховання. Всі ці зміни залежать від рівня реформування.

Реформація ВНЗ прогнозує зміни в термінах навчання, формах проведення занять та критеріях оцінення.

Корекційне реформування (на рівні навчальних закладів), стосується вище наведених змін, уточнень, корекції та модифікації.

Модернізуючі реформи (на рівні освітнього простору). Вони означають вироблення та введення нових програм, підручників, курсів, а також нові методи виховання.

Структурні реформи (на рівні Міністерства освіти). Полягають у змінах в терміні навчання й виховання, а також взаємозв'язок і взаємоузгодженість між різними рівнями й типами освіти та виховання.

Ліквідація ВНЗ, здійснюються згідно з чинним законодавством України. Ліквідація, а також реорганізація, тобто приєднання, злиття, поділ, перетворення відбувається за допомогою комісії, яка утворюється органом управління майном і в склад якої входять представники органу управління майном та вищого навчального закладу. Упорядкованість та терміни проведення ліквідації, а також строк для заяви претензій кредиторам визначає орган управління май-

ном. З тієї хвилини, як призначається комісія, повноваження на управління ВНЗ переходять до неї. Після складання ліквідаційного балансу вищого навчального закладу, вона подає його органу, який призначив ліквідаційну комісію.

Кредитори та інші юридичні особи, які перебувають у договірних відносинах з ВНЗ, що ліквідується, повідомляються про його ліквідацію у письмовій формі.

Під час ліквідації та/або реорганізації вищого навчального закладу, вивільнюваним працівникам гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства України.

Список використаних джерел:

1. Wikipedia.org Заклад вищої освіти -[https://uk.wikipedia.org/wiki/ Заклад_вищої_освіти](https://uk.wikipedia.org/wiki/Заклад_вищої_освіти)
2. Pidru4niki.com Реформування освіти в Україні на різних рівнях-[https://pidru4niki.com/18421014/pedagogika/reformuvannya_osviti_ukrayini_riznih_rivnyah#:~:text=Структурні%20реформи%20\(на%20рівні%20Міністерства,і%20виховання%2C%20між%20різними%20дипломами.](https://pidru4niki.com/18421014/pedagogika/reformuvannya_osviti_ukrayini_riznih_rivnyah#:~:text=Структурні%20реформи%20(на%20рівні%20Міністерства,і%20виховання%2C%20між%20різними%20дипломами.)
3. Історія виникнення ВНЗ - <https://studfile.net/preview/6012673/page:21/>
4. Акредитація від А до Я. Глосарій з акредитації. Михайло Гончаренко, Світлана Свіжевська 10.1, 10.2, 10.3, 10.4. Ст. 32. 6 статут ВНЗ, Примірний статут вищого навчального закладу (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 05.02.03 № 60) https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwi36fjM5IP0AhXa_7sIHbQEDDg QFnoECAUQAQ&url=https%3A%2F%2Fnmv.pnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2Fsites%2F118%2F2018%2F04%2FAkredytatsiia-i-rekomendatsii.doc&usq=AOvVaw2i533 KKV3L-NzU0s3Lr6YO

ГОЛІНЕЙ Марія, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПДАУ

Історія Полтавського державного аграрного університету розпочалась 1 вересня 1920 року, тоді він мав назву Полтавський державний сільськогосподарський інститут.

Полтавська громада почала вирішувати питання про відкриття аграрної академії ще в 1885 році. Тоді вирішувалося питання про заснування сільськогосподарського інституту в Полтаві, але воно було відхилено царським урядом.

Удруге Полтавське губернське земство 2 грудня 1909 року подало запит про заснування в місті Полтаві — на честь 200-річчя Полтавської баталії - вищого навчального сільськогосподарського закладу та назвати його Петровський (на честь царя Петра I), у Росії він мав бути третім навчальним закладом, але Полтавська Державна Дума знову відмовила прохання.

У 1919 році після розгрому денікінських військ нова влада знову повертається до ідеї організації інституту. Губком доручає розробити проект з організації сільськогосподарського інституту на базі маєтку князя Кочубея в Дикань-

ці. Однак було вирішено відкрити у 1920 році в Полтаві факультету з секціями рільництва, садівництва, городництва та тваринництва при вищій робітничій школі. У зв'язку з тим, що маєток пограбували і спалили. Новий навчальний заклад вирішили будувати на околиці міста поряд з Німецькою колонією й обмежувалася вулицями Лассаля (Сковороди), Фабрикантською (Балакіна) та Семінарською (провулок Шкільний) і Театральною. Зараз це територія аграрного університету і ЗОШ №7. На ній з 1810 по 1852 роки з боку вулиці Фабрикантської розташовувалася будівля Першого полтавського вільного театру. Саме на тому місці зараз побудовано навчальний корпус №4 ПДАУ. У наш час навчальний корпус №2 університету побудовано там, де раніше була вулиця Архієрейська (Володимира Козака) прилучалася до вулиці Лассаля (Сковороди), у будинку колишнього поштового відомства, з 1868 по 1918 роки розміщувалося Полтавське жіноче єпархіальне училище.

З 1 вересня 1920 року там тоді працювали 21 викладач. Та зараховано 49 студентів.

Цей навчальний заклад Полтави дуже багато раз реорганізовували, змінювали назву. У 1921 році факультет був реорганізований спочатку в сільськогосподарський, а потім в агрокооперативний технікум, а з 1929 року в сільськогосподарський інститут. У серпні 1930 року за наказом Наркомзему УРСР навчальний заклад переформували у три ВНЗ: Полтавський інститут сільськогосподарського будівництва (сучасний ПНТУ ім. Ю. Кондратюка), Полтавський інститут м'ясної та плодоовочевої технології і Полтавський сільськогосподарський інститут. Спочатку його назвали зоотехнічний, потім свинарства і згодом у 1930 року знову зоотехнічний став, він став базовим у колишньому СРСР з підготовки фахівців із свинарства, діючи як комплексний навчально-науковий заклад, що започаткував згодом Інститут свинарства ім. О. В. Квасницького УААН., а з 29 вересня 1934 року вже остаточно – сільськогосподарський. На початок 1940 років інститут був добре обладнаний і відомий у країні.

Німецько-радянська війна перервала навчальний процес. Під час війни інститут було евакуйовано до російського міста Курган. За допомогою полтавців там було засновано Курганський сільськогосподарський інститут.

Коли було завершено відбудову в інституті працювало п'ять факультетів: агрономічний, зоотехнічний, заочний, загальнонауковий та агропедагогічний.

23 липня 2001 року було реорганізовано Полтавський державний сільськогосподарський інститут на Полтавську державну аграрну академію.

У 2011 році ректором стала Аранчій Валентина Іванівна, кандидат економічних наук, професор. У 2016 році вдруге обрана на цю посаду.

За наказом Міністерства науки і освіти України від 16 жовтня 2020 року Полтавська державна академія реорганізована в Полтавський державний аграрний університет.

За роки існування з Полтавського державного аграрного університету випущено 22,5 тисяч висококваліфікованих спеціалістів.

Нині до складу університету входять:

Навчально-науковий інститут комунікаційних та інноваційних освітніх технологій;

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій і 5 факультетів. Разом у їхньому складі – 31 кафедра;

Центр міжнародної освіти;

Гуманітарний відділ з мовними центрами;

Селекційний центр і дослідне господарство;

Центр довузівської підготовки;

Спортивно-оздоровчий табір, який розташований на березі річки Ворскла;

7 коледжів.

У навчально-науково-виробничому комплексі навчається понад 9.000 тисяч студентів.

Список використаних джерел:

1. <https://www.visnyk.poltava.ua/news/viktoryna-znaiu-poltavu-kolyshnij-silskohospodarskyj-instytut-vidznachaie-storichchia/>
2. <https://www.pdau.edu.ua/content/istoriya>
3. <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/6257/nakazpoltava.pdf>

ГОРБАЧ Єлизавета, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ

Характерним сучасним етапом розвитку України є оновлення всіх сфер діяльності людини, її переоцінка та утвердження в свідомості українців нових світоглядних орієнтирів. Розвиток освіти в Україні в наш час орієнтує педагогічні і наукові кадри на сприяння особистісного розвитку і творчої самореалізації кожної молодої людини, формування поколінь, які здатні самостійно підвищувати свій інтелектуальний професійний рівень, розвивати цінності, сприянню інтеграції України в європейський і світовий простір.

Саме зараз великого значення набуває проблема виховання соціально ініціативної та творчої особистості, що має високий рівень сформованих якостей, які сприяють її успішності в соціальному світі. Це можна досягнути через формування особистих якостей, що будуть притаманні сьогоденню та водночас сприяти успішній соціалізації.

Соціалізація студентської молоді - це багатогранний процес, що складається з педагогічних та соціальних аспектів. Вони пов'язані між собою і мають вплив на студентів.

Аналізуючи психолого-педагогічні джерела можна засвідчити, що актуальною і складною проблемою в організації студентського самоврядування є теоретико-методологічні засади національного виховання; соціально-педагогічні умови організації студентського самоврядування у вищій школі; діяльність куратора академічної групи, що спрямовується на формування особистості студента; різні організаційні форми соціально-виховного впливу; аналіз виховної діяльності викладача та соціологічне дослідження сучасного студента [3].

Студентство є активним суб'єктом, для якого характерне прагнення до саморозвитку та становлення професійного самоствердження. Студентські роки є першим кроком до незалежності, відповідальності, самостійності, що стає необхідним елементом соціалізації, а іншим є засвоєння соціального досвіду у формі знань, здібностей, формуванню інтересів. Можемо сказати, що закладаються основи світосприйняття студента, розвиваються навички суспільної діяльності та здібності.

Найпоширенішою формою є студентське самоврядування – поза навчальна діяльність студентів. Ми маємо великий обсяг інформації про діяльність студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України, щоб сказати про існування його як соціального явища. В цих закладах існують студентські ради, Парламенти, Комісії, Президенти, працюють дискусійні гуртки, наукові товариства, театральні колективи. Єдиною зв'язною категорією є подальше становлення студентського самоврядування у вищій школі та процес соціалізації студентської молоді. Тому потрібна соціалізація, яка матиме місце в результаті активної і усвідомленої участі молодої людини у житті студентської громади та діяльності студентського самоврядування [2].

Студентське самоврядування – це кращий спосіб виховання молодих спеціалістів, яке визначає певне коло прав і обов'язків, відповідальності, можливість охопити діяльність, яка стосується студентського життя та всіх його сфер, виховує дійсну самостійність та активність. Відтак має вплив на процес соціалізації студентської молоді, тому не обхідно розкрити деякі поняття.

Соціалізація в сучасній літературі має багато визначень, але найбільш загальним можемо вважати М. П. Лукашевича: це «процес становлення особистості як суспільної істоти, під час якого налагоджуються різноманітні зв'язки особистості з суспільством, засвоюються орієнтації, цінності, норми, відбувається розвиток особистісних властивостей, формуються активність та цілісність особистості, набувається соціальний досвід, що нагромаджений людством за весь період розвитку» [1].

Соціалізація не може існувати без активної участі самої людини в засвоєнні цінностей, понять та навичок в повсякденному житті. Сутність соціалізації полягає в тому, що вона являється процесом і результатом розвитку змін людини під час набуття соціального досвіду. Вищі школи в сучасному світі повинні керуватися процесом соціалізації для того, щоб формувати в молодій людині потребу в постійному самовихованні, саморозвитку та самореалізації духовних сил, де в кінцевому результаті вона стане господарем своєї долі. Для активізації самовиховання студентів є свідоме конструювання такої ситуації, де б вимагалось від них відповідальності дій та вчинків [3].

Одним із головних завдань органів студентського самоврядування є максимальне використання творчого та інтелектуального потенціалу кожного студента, самоактуалізація особистості майбутнього фахівця, формування навичок самоорганізації та самоуправління студентів. Їхня діяльність поширюється на відстоюванні прав та інтересів студентства, організацію дозвілля студентів, культурно-масових, оздоровчих та спортивних заходів, створенню сприятливих умов для навчання і проживання та залученню до наукової діяльності. Отже,

для формування таких якостей необхідних для становлення особистості потрібно залучати студентів до роботи органів студентського самоврядування [4].

Підсумовуючи зазначене вище, можемо сказати, що навчальний заклад є одним із головних інститутів соціалізації, створення умов в якому сприяє процесу соціалізації. До таких умов ми можемо віднести педагогічне забезпечення процесу соціалізації студентської молоді, але ще й залучення студентів до управління вищим навчальним закладом. Таке залучення і є студентське самоврядування, що виступає як провідна умова успішної соціалізації студентів. Через власну творчу діяльність відбувається формування якостей майбутнього фахівця та створюються умови для саморозвитку і самовдосконалення особистості.

Список використаних джерел:

1. Лукашевич М. П. Соціологія. Загальний курс: Підручник / М.П.Лукашевич, М.В. Туленков. Київ : Каравела, 2004. 456 с.
2. Положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах і Інформаційний вісник вищої освіти. 2002. № 7
3. Соціальна педагогіка : Підручник / За ред. А. Й. Капської. К., 2003.
4. Потопа Катерина Леонідівна. Соціально-педагогічні умови організації студентського самоврядування у вищих навчальних закладах : Дис... канд. наук: 13.00.05. 2006.

ГОРУЛЬКО Ліана, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

ПОЧАТОК ЗАРОДЖЕННЯ ФІНАНСІВ

Елементи фінансових відносин були ще відомі багато тисяч років назад, що засвідчують археологи. У шумерів уже в третьому тисячолітті торговцям надавали суму грошей у формі тимчасової оплати. Так вони захищали свої інтереси, якщо при перевезенні товари загубляться.

Термін «фінанси» виник у 13-15 столітті в містах Італії, що в перекладі з латинської мови означає «закінчено». Саме тут, в Італії, термін означав, як грошові відносини між суб'єктами. В Франції 16 століття дали більш розширений сенс поняття- сукупність доходів і витрат. В. І. Даль в тлумачному словнику дав такий термін для «фінансів»: «все, те що торкається надходжень і витрат держави» [1].

В кінці середніх віків слово «фінанси» використовувалися як коварство, а в державному господарстві розшифровувалися як збір великої кількості грошей [3].

Саме виникнення фінансів пов'язане з існуванням держави і товарно-грошових відносин. Держава потребувала певну суму грошей, щоб вони виконували свої функції, які на них накладені [4].

Цей термін розповсюдився по всім країнам як поняття, пов'язане з грошовими відносинами між населенням і державою

Історичні передумови:-

- 1) В Центральній Європі при буржуазній революції, зберігали монархіч

ний режим, влада якої була обмеженою, а головним було те, що монарх відмовлявся від казни;

2) Закріплення державних систем доходів та витрат з визначеною структурою;

3) Раніше доходи держави утворювалися за рахунок натуральних податків на залучення населення для військово-оборонних робіт.

Державі надавалось право привласнювати землі, виробництва товарів, при цьому маючи з цього прибуток. Риси казни: 1) податок, який має примусовий характер; 2) збір - збираються за певну послугу.

Первинною формою фінансів є еволюція податку. У Київській Русі фінанси потрібні для утримання князівської влади. Данину сплачували як натуральним, так і грошовим вираженням. Саме данина виступала, як оплатою примусових стягнень з населення, які були окуповані військами [4].

Отже, фінанси- грошові відносини, суб'єктом якого виступає держава. Тобто передання доходу громадян в руки правителя на витрати державних потреб.

Фактори, які зумовили появу категорії фінансів:

- трудова діяльність в світовому господарстві;
- високий рівень грошового капіталу;
- поява самостійних суб'єктів, які створюють для виробництва певні грошові фонди;
- формування бюджету;
- укріплення держави, яка підкорюється центральній владі;
- збільшення ВВП.

Бюджет вперше сформувався в Англії 17 століття, а потім у Франції кінця 18 століття. Ці країни стали засновниками бюджетної системи. На інші країни це поширилось в 19 століття [2].

Навіть, коли виникло поняття «фінанси», люди уже мали свої власні кошти та ринкову економіку.

В період 19 століття фінанси формуються як самостійна наука, які виділяються із теорії політичної економіки.

Засновником фінансової науки вважають шотландського вченого А. Сміт, який у своїй книзі аналізує фінансові поняття. Фінансова наука почала розвиватися з 15 століття, коли почав формуватися державний устрій [3].

При виокремленні фінансів як самостійної науки, яка сприяє створенню кафедр фінансів в європейських навчальних закладах, випуск підручників з теорії та проведення наукових досліджень [2].

Історичний розвиток фінансових відносин в рабовласницькому і феодальному суспільстві:

Розвиток податків, позик;

Пов'язані з доходами та витратами держави;

Правотворча форма правової діяльності;

Доходи не контролювалися представниками органів влади;

Неправильне використання витрат [1].

Формування фінансових відносин на місцевому рівні у 14-15 столітті бу-

ли під впливом Магдебурського права, яке було обмежене польськими королями і литовським князям [4].

На українських землях у 15-16 столітті було складено настанови на адміністративне та фінансове право держав до яких входили: Речі Посполитої та Велике князівство Литовського [4].

Отже, фінанси тісно пов'язані з розвитком суспільства. Вони є невід'ємними для людини, бо це їхнє створене багатство. З кожним роком історія фінансів буде удосконалюватися та розширюватися.

Список використаних джерел:

1. Історія фінансів: навч. посіб. / Т. О. Ставерська, Іванюта О. М. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2013. 83 с.
2. Фінанси : навчальний посібник в 2-х частинах / [Баранова В. Г., Волохова І. С., Хомутенко В. П. та ін.] за заг. ред. Баранової В. Г. Одеса: Атлант, 2015. ч. 1. 344 с
3. Фінанси. Навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2008. 256с.
4. Фінанси : підручник / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. 2-ге вид. перероб. і доповн. К. : Знання, 2012. 687 с.

ДОМАЩЕНКО Юлія, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

РОЛЬ БІБЛІОТЕК В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

Бібліотека це освітній заклад, що передбачає комплектування, зберігання, суспільне використання видавничої писемної культури і друку та забезпечує інформаційну, освітню, систематичну і видавничу функції

Перша бібліотека виникає у Стародавній Греції, заснована в Гераклії тираном Клеарх. Бібліотека Ярослава Мудрого що була розташована на території Софійського собору , стала першою бібліотекою в Україні

Шкільна бібліотека – доступне джерело отримання інформації учнів, педагогів, є елементом навчальної діяльності, спрямованої на розвиток особистості та інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу; скринька інформації всередині школи, її структурний підрозділ, доцільно організована сфера, що оточує учня або студента в культурно-освітньому житті навчального закладу.

Шкільна бібліотека складає списки літератури на допомогу навчально-виховній роботі закладу, забезпечує довідкову, інформаційну роботу, популяризує бібліотечно-бібліографічні знання серед учнів, проводячи конференції, організовуючи книжкові виставки, огляди, лекції, бібліотечні уроки, надаючи індивідуальні і групові консультації.

З огляду на те, що всі зусилля бібліотеки повинні спрямовуватись на інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу, щоб ефективно задовольнити інформаційні, освітні потреби, бібліотека повинна стати бібліотечно-інформаційним середовищем , обладнаним інноваційними технологіями. Завдання, які стоять перед національною школою, зумовлюють переміну функцій

та статусу бібліотек в закладах, зокрема, перетворення їх на бібліотечно-інформаційні центри, бібліотеки-медіатеки.

Бібліотека-медіатека – це підрозділ загальноосвітнього навчального закладу, який має аудіовізуальні і комп'ютерні засобами для різноманітної організації діяльності учнів, для забезпечення змісту, методики навчального процесу і виховної роботи. Така бібліотека-медіатека – це перспектива багатьох бібліотек.

Сьогодні в Україні йде процес становлення новітньої системи виховання та освіти, які зорієнтовані на входження у світовий простір. Цей процес супроводжується змінами в педагогічній теорії навчально-виховного процесу, проходить зміна освітньої та виховної парадигми: пропонується новий зміст, нові стосунки, інноваційні технології в праці шкільних бібліотек.

Через те що навчальна бібліотека є обов'язковою структурною ланкою загальноосвітнього закладу, то всі важливі освітньо-виховні розпорядження, які належить вирішувати національній школі, перетворюються в завдання та діяльність шкільної бібліотеки.

Головним завданням бібліотеки в нинішніх умовах є підтримка реалізації державної політики в напрямку освіти:

- інформаційне забезпечення всіх сторін навчального процесу освітнього закладу в засвоєнні програмних знань, самоосвіти школярів;
- виховання в учнів інформаційної культури, постійного прагнення до пошуку інформації, свідомого, досягнутого добору інформаційних джерел, формування навичок систематизації та особистісної оцінки інформації;
- навчання технологіям користування бібліотеками всіх типів;
- сприяння вихованню гармонійної, морально досконалої особистості, свідомої свого громадянського обов'язку;
- формувати комфортне бібліотечне середовище; переробляти бібліотеки в таку, яка б включала як традиційні так і мультимедійні технології.

Сьогодні сучасна бібліотека вийшла вже за межі свого призначення і виконує не лише функцію зберігання та популяризування книг. На мою думку вірний спосіб зрозуміти, яке призначення виконує бібліотека – це визначити свою зацікавлену аудиторію, виділити затребувані послуги та надавати їх.

Отже, бібліотека загальноосвітнього навчального закладу є його обов'язковою структурною ланкою, яка здійснює бібліотечно-інформаційне, культурно-просвітницьке забезпечення навчально-виховного процесу як в урочний, так і в позаурочний час.

Список використаних джерел:

1. Теслюк, В., Ткачик В. Бібліотека як один із засобів, що сприяють соціально-психологічній адаптації першокурсників. Вісник книжкової палати. 2010. № 3. С.38-41.

ЄВСЕСВ Іван, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

ФІНАНСИ В АНТИЧНОМУ СВІТІ

Античний світ можна вважати однією з перших цивілізацій з розвинутою фінансовою системою і досить цікавими особливостями.

Активний розвиток товарного виробництва та використання грошей як оцінки праці призвело до поширення грошового обігу в грецьких торгівельних центрах у VII – VI ст. до н.е.

До цього використовували бартер з участю худоби, прикрас, інструментів та металевих злитків. Металеві злитки завдяки своїй зносостійкості, зручності обміну та накопичення. Виникненню монет сприяло те, що метал почали приводити до фіксованих зручних розмірів для полегшення розрахунків.

У V – IV ст. до н.е. доходи Афіні склалися мало не наполовину внесків держави – членів союзу, потім йшли доходи від експлуатації срібних копалень, стягування митних зборів, податків на іноземців.

В той час виробництво було переважно аграрним і тому більшість населення жили і працювали в сільській місцевості і платили земельні податки що встановлювались раз в п'ять років

З розширенням Римської імперії ускладнились і податки. Містяни платили фіксовані комунальні податки. Для стягнення податків була введена професія відкупника, діяльність яких держава немогла контролювати повністю, результатом чого стала корупція і зловживання владою.

В Римі не існувало єдиної централізованої державної каси. Величезний дохід від майна імператора йшов до особової каси, яка називалася фіск. Також існувала державна каса для забезпечення професійних солдатів, які пішли в відставку, яка утримувалась за рахунок податку зі спадщини. У провінціях були створені філії фіксу у фінансових установах, які здійснювали контроль над податками. Кожному жителю належало з'явитися в певний день до влади своєї громади і подати декларацію. Основним податком залишався поземельний і становив десяту частину прибутку.

Однією з головних причин упаду Римської імперії стали високі податки та надмірний бюрократизм. В 301 році до н.е. були заморожені всі заробітні плати та ціни для збереження економічної системи. Та це не зняло гніту податкової політики з виробництва та комерції, імператори зіткнулися з проблемою забезпечення армії і чиновників устаткуванням та товарами в наслідок чого було створено цехи з виробництва зброї. Всі ці зміни зробили владу найбільшим виробником в імперії. Поступово встановлювався тотальний контроль економіки витісняючи дрібних, незалежних торговців, виробників і підприємців.

В наслідок конфіскацій цінностей у храмів та податкового тиску на громадян. До 476 року н.е Римська економіка занепала майже на тисячу років.

ЖАРКИХ Ганна, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК УМОВА СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ

У широкому розумінні поняття «соціалізація» (лат. - Босіаіів) – означає розвиток людини як соціальної істоти, становлення її як особистості.

Студентське самоврядування є саме тим засобом, що дозволяє досягти мети соціалізації молоді у вищих навчальних закладах, яка полягає у формуванні особистості студента як соціально активної особистості з навичками самоврядування.

Як засіб соціалізації молоді студентське самоврядування передбачає:

- формування за допомогою органів студентського самоврядування клімату, сприятливого для всебічного розвитку молодої людини в студентській громаді;

- самоусвідомлення студентами себе творцями власного життя, усвідомлення того, що саме від них залежить, якими будуть роки перебування у вищих навчальних закладах та подальше життя, а також усвідомлення відповідальності за власний вибір, дії та наслідки, за інших членів студентської громади;

- формування в молоді потреби більш активної життєвої позиції в громаді, яке відбувається в процесі участі в діяльності студентського самоврядування.

Виділяють ще такі умови успішної соціалізації за допомогою студентського самоврядування:

- володіння інформацією з актуальних проблем студентського сьогодення;

- налагодження контактів та співпраця з представниками органів студентського самоврядування;

- спілкування з однолітками;

- організація та проведення тренінгів;

- використання в процесі соціалізації принципу — рівний рівному.

Діяльність органів студентського самоврядування спрямована на вдосконалення освітнього процесу, націленого на якісне навчання, виховання духовності та культури студентів, зростання у студентській молоді соціальної активності та відповідальності за доручену справу.

Органи студентського самоврядування діють на принципах добровільності, колегіальності, відкритості; виборності та звітності органів студентського самоврядування; рівності прав студентів на участь у студентському самоврядуванні; незалежності від впливу політичних партій та релігійних організацій; академічної доброчесності.

Головною структурною одиницею студентського самоврядування Університету є академічна група, яка має свій орган управління, що складається зі старости як голови органу управління та відповідального за навчальну роботу, відповідальних за академічний, культмасовий, спортивний, соціальний сектори.

Отже, студентське самоврядування - це діяльність, за допомогою якої максимально виявляються і реалізуються професійні, організаторські та творчі здібності студентів, формуються моральні якості та почуття патріотизму.

Заклад освіти є одним із головних інститутів соціалізації, створення належних умов в якому сприяє процесу соціалізації молоді. Участь студентів у роботі органів студентського самоврядування є не лише практичною школою застосування теоретичних вмінь і навичок, здобутих під час освітньої діяльності, вагомим чинником у формуванні управлінських та розвитку лідерських якостей, а й основним механізмом залучення студентів до усіх сфер та видів соціалізації.

Список використаних джерел:

1. Уваров П. Ю. Характерні риси університетської культури. З історії університетів Європи XVIII-XV століть: міжвузівський зб. наук. праць. - Воронеж: ВДП, 1984.
2. Савченко С. В. Соціалізація студентської молоді в умовах регіонального освітнього простору. Луганськ: Альма Матер: Луганський національний педагогічний університет імені Тараса Шевченка, 2003. 406 с.
3. Кліменко В. І. Відокремлений структурний підрозділ «Старобільський фаховий коледж Луганського національного аграрного університету»

КОВТУН Любов, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Кожна людина, організація має свої права та обов'язки. Тож і органи студентського самоврядування не є виключенням. Пропонуємо розглянути права та обов'язки цієї організації та докладніше познайомитися з самим поняттям .

Що ж таке студентське самоврядування? В світі існує багато думок, понять та визначень з цієї теми . Наприклад, де хто вважає, що студентське самоврядування – це знаряддя реалізації студентською громадою прав, обов'язків та ініціатив студентів, як учасників освітнього процесу. Також, є визначення , яке висвітлює Закон України «Про вищу освіту». Воно говорить , що студентське самоврядування – це право і можливість студентів (курсантів, крім курсантів-військовослужбовців) вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, а також брати участь в управлінні закладом вищої освіти [1].

Але на нашу думку більш зрозумілим і лаконічним є наступне визначення. Студентське самоврядування – це форма управління , за якої студенти на рівні академічної групи, факультету, гуртожитку, курсу, спеціальності, студентського містечка, іншого структурного підрозділу університету мають право самостійно вирішувати питання внутрішнього управління. Бо саме цей опис на наш погляд є найширший і це дає змогу зрозуміти в повному обсязі це поняття. Але не слід говорити що інші визначення є не правильними чи не зовсім дореч-

ними. Адже кожна людина це індивідуальність і те що може здаватися нам не зрозумілим, або не зовсім доречним для іншої особистості є найкращим для її розуміння [2].

Перш ніж перейти до головного питання права та обов'язки органів студентського самоврядування. Потрібно зрозуміти з чого складається ця організація [1].

Органи студентського самоврядування складаються: з сенату, парламенту, старостату, студентських навчальних(наукових) частин, студентського деканату та різних комітетів. Всі ці вище перераховані організації виконують свою роботу з додержанням прав та обов'язків в ході своєї діяльності [1].

Органи студентського самоврядування мають такі права:

1. Отримання від адміністрації необхідної консультації для вирішення певного питання. Це право є дуже важливе. Адже, студенти мають мали життєвий досвід і тому для вирішення деяких питань що стосується студентів та й університету загалом їм просто необхідно звертатися за порадою. А хто як не адміністрація може допомогти в таких питаннях [3].

2. Отримання від адміністрації необхідної інформації. В університеті повинні бути чесні, ділові, дружелюбні відносини. Необхідно щоб кожен відносився з повагою один до одного. Не залежно від того висока в нього посада чи не дуже. І тому адміністрація повинна надавати інформацію за вимоги органів студентського самоврядування не приховуючи нічого та як найшвидше. Адже, органи студентського самоврядування є повноправними членами університетського життя особливо, що стосується студентів. Тож вони повинні бути обізнані

в усіх сферах, а для цього їм необхідний доступ до інформації [3].

3. Кожен учасник може запропонувати новий захід, ідею. Органи студентського самоврядування й створені для того щоб робити життя студентів веселішим, яскравішим. Тому кожен член може висунути свою ідею і якщо вона багатьом сподобається зокрема керівникам університету її легко можна втілити в життя. Яскравим прикладом цього у Полтавському державному аграрному університеті є неофіційна посвята у студенти, адаптиви та багато іншого [2].

4. Організація науково-дослідницьких робіт, поетичних вечорів, різних заходів тому числі і спортивні. Це все робить життя студента яскравим, різнобарвним, незабутнім та залишає багато теплих спогадів, емоцій [2].

5. Делегувати представників до Всеукраїнської студентської ради при Міністерстві освіти і науки України. Органи студентського самоврядування обирають шляхом голосування хто буде тим щасливчиком, який буде членом Всеукраїнської студентської ради. Адже це неймовірний шанс у житті тієї людини яку оберуть. По-перше у неї з'являться нові знайомства. По-друге вона матиме новий досвід яким зможе поділитися і в майбутньому він її обов'язково знадобиться у своїй професійній кар'єрі [3].

6. Вести конструктивний діалог з адміністрацією вищого навчального закладу щодо дій посадових осіб, керівників структурних підрозділів, органів студентського самоврядування, якщо вони порушують права Студентів, подавати скарги на їх дії відповідно до Закону України «Про звернення громадян»,

вимагати реагування на скаргу згідно з чинним законодавством. І це є неймовірно-прекрасне право. Адже адміністрація та керівні особи мають дуже багато справ та обов'язків, через які вони не завжди можуть побачити якісь порушення, що тільки починаються. І тут органи студентського самоврядування, як ніколи стають у пригоді, бо вони найчастіше комунікують з різними особами і в процесі можуть помітити порушення [3].

7. Розпоряджатися фінансами які належать органам студентського самоврядування [3].

Обов'язками студентського самоврядування є:

1. Донести до студентів їх права та обов'язки. Коли студенти тільки вступили в університет вони не знають прав та обов'язків які вони мають у цьому навчальному закладі. Тут і приходять на допомогу органи студентського самоврядування, які мають донести до студентів їх [1].

2. Захищати права студентів. Цей обов'язок входить до одних із найголовніших. Якщо студент звертається до органів студентського самоврядування зі скаргюю, що його права було порушено. То ОСС розбираються в проблемі і якщо дійсно було порушення з боку педагога чи якоїсь іншої особи то вони стають на бік студента і захищають його права [3].

4. Органи студентського самоврядування повинні керуватися такими Законами: «Про вищу освіту», «Про освіту», постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державний вищий навчальний заклад» та статутом закладу вищої освіти в якому вони навчаються [2].

5. Порушувати проблеми Студентів перед адміністрацією. Тобто говорити адміністрації про ті питання чи непорозуміння які хвилюють студентів в даний час [3].

6. Звітувати перед студентами за зроблені проекти, заходи, які були проведені протягом року. Та звітувати про витрачені кошти нащо були витрачені [3].

7. Погоджувати із органами навчального закладу зміни та доповнення до Положення про студентське самоврядування та інших питань, які потребують обговорення. Дійсно цей обов'язок потрібен. Бо не всі питання може вирішити ОСС є такі питання, які не в її компетенції, тож в таких ситуаціях вони звертаються до вищих органів [3].

8. Проводити вибори до сенату з додержанням таємничості. Тобто створення кабінетів для голосування, анонімне та чесне голосування. Органи студентського самоврядування повинні стежити за прозорістю та чесністю проведення виборів [3].

Підсумовуючи хочемо сказати, що органи студентського самоврядування повинні бути у кожному університеті, академії чи інституті. Адже, вони є не від'ємною частиною вищого навчального закладу, бо вони відстоюють права студентів, впроваджують нові заходи долучаються до складання навчального плану і старанно виконують свої права та обов'язки.

Список використаних джерел:

1. Дорогань-Писаренко Людмила, Безкровний, Олександр, Лега Ольга,

Песцова-Світалко Оксана Університетська освіта: навч. посіб. Полтава:ПДАА, 2020. 142с.

2. Костирко І. Г., Гнатишин Л.Б., Петришин Л. П., Гарасим М.П. Університетська освіта(вступ до фаху): навч. посібник. Львів: 2011. 350 с.

3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1010290-07#Text>

КОЛІСНИК Анна, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

ОСОБЛИВОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У КАНАДІ

Канада – країна іммігрантів, і люди, які навчаються в цій країні, почувуються як вдома. Усі рівні, немає дискримінації чи преференційного ставлення, що забезпечує хороше моральне середовище для навчання

За рівнем освіти Канада не поступається США, Великобританії чи будь-якій іншій європейській країні. У той же час плата за навчання в Канаді нижча, ніж у Великобританії та США

В Канаді вища освіта надається університетами та коледжами. Основна відмінність університетів від коледжу у тому, що в коледжах немає програм магістратури. Наприклад у нас в Україні існує думка що без ступеня магістра вища освіта вважається незакінченою. А вже в Канаді люди вважають навпаки: люди, які хочуть здобути вищу освіту, часто обмежують себе ступенем бакалавра й пишаються цим.

В Канаді навчальні заклади переважно державні. Якщо порівнювати зі США то значну частину навчальних закладів складають приватні університети та коледжі. В Канаді інша ситуація, і приватних університетів серед сотень буде менше трьох десятків

Канадська система освіти особлива тим що в них велика наявність програм, які зосереджені на отримання професійних практичних навичок. Це такі програми, які можуть дати конкретні документи і спеціальність про освіту, які тривають від одного до трьох років

У Канади дуже велика перевага в тому що, людина яка має освіту в одній сфері, може освоїти і інші спеціальності на післядипломних програмах в основному в коледжах та в деяких університетах.

Що стосується програм вищої освіти, то вони аналогічні будь-яким іншим університетам світу. Передбачаються наступні програми вищої освіти в Канаді:

3-4 роки – бакалавр;

ще 2-3 роки – ступінь магістра;

ще +4 роки – ступінь доктора.

Всі три ступені освіти видає університет, а от ступінь бакалавра і магістра можна отримати навіть в коледжі

Вартість навчання в університетах коливається від 10000 до 18000 канадських доларів на рік, а в університетах – від 12000 і вище середнього до 25000 або навіть 30000 канадських доларів. Вартість навчання для канадців значно нижча, ніж для іноземних студентів. Але це політика країни.

Безкоштовного навчання для іноземних студентів майже немає. Проживання та щоденні витрати оцінюються в 800 – 1000 канадських доларів на місяць. Студенти можуть жити в гуртожитках на території кампусу, жити з сім'ями, орендувати квартири. Зазвичай жити в будинку дорожче, ніж жити в сім'ї

Не кожна 17-річна дитина, яка живе в сім'ї та закінчує школу, де навчається 300-500 учнів, готова одразу приєднатися до 20-тисячної команди. Щоб вступити до високопоставленого університету, я все ж рекомендую закінчити канадську школу. Це 12-й клас, і ви можете вступити після нашого 11-го класу, а можете навчатися в канадській школі останні 2-3 роки. Канадські школи забезпечують гарну підготовку до вступу до університету.

Державні та приватні школи Канади також пропонують спеціалізовані курси підготовки до вступу – доуніверситетські курси та міжнародний бакалаврат (IB). У приватних школах плата за навчання може коливатися від 13000 до 15000 канадських доларів на рік. Витрати на навчання, включаючи всі послуги проживання та інтернатів, становлять 28000 – 32000 тисячі канадських доларів на рік.

Проходячи курси англійської мови в Канаді, ви можете не тільки покращити свою англійську, але й вивчити французьку. Багато коледжів та університетів пропонують додаткові курси англійської та французької мови для іноземних студентів. Канада – одна з найбезпечніших країн світу. Посідає 6 місце у рейтингу Global Peace Index 2019. Монреаль, Торонто, Ванкувер, Оттава та Квебек – найпопулярніші міста для студентів із чудовими умовами проживання.

Канадські вищі навчальні заклади відомі якістю підготовки міжнародного рівня. До рейтингу найкращих університетів світу увійшли 26 вищих навчальних закладів Канади. Три з них входять до 100 найкращих університетів світу: Університет Торонто (29 місце), Університет Макгілла (35) та Університет Британської Колумбії (51). У рейтингу представлено загалом 1400 університетів у 92 країнах. Якість вищої освіти в Канаді не поступається вищій освіті сусідніх Сполучених Штатів, але канадські університети та коледжі мають вагому перевагу

На відміну від сусідніх країн, Канада лояльніше ставиться до бажання іноземних студентів заробляти гроші. Тут студенти можуть працювати за межами кампусу до 20 годин на тиждень протягом навчального року та повний робочий день під час канікул. Крім того, під час навчання студенти можуть проходити оплачувану практику.

Таким чином вони можуть не тільки отримати професійний досвід, а й заробити на власні потреби. Канада також зацікавлена в можливостях для випускників місцевих університетів жити, працювати та робити кар'єру. Після закінчення навчання студенти можуть отримати дозвіл на роботу

Загалом можна зробити висновок, що навчання в Канаді має багато переваг навчатися саме там. Канада багатокультурна країна з дуже лояльним ставленням до іммігрантів. Канадські дипломи високо оцінюються у всьому світі. Канадські курси приділяють особливу увагу набуттю студентам прак-

тичних навичок, тим самим забезпечує гарні перспективи кар'єри в період навчання.

Список використаних джерел:

1. Особливості вищої освіти в Канаді [Електронний ресурс]. URL : <https://mudra.ua/ua/articles/osoblivost-sistemi-vishho-osvti-kanadi/>
- 2/ Особливості вищої освіти в Канаді [Електронний ресурс]. URL : <https://vyvchay.com/higher-education-canada>

Кондратенко Каріна, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

ТИПИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Заклад вищої освіти – це освітній, освітньо-науковий заклад, який заснований і діє відповідно до законодавства про освіту, забезпечує навчання та професійну підготовку осіб відповідно до їх покликання, інтересів, здібностей та нормативних вимог у галузі вищої освіти.

Усі заклади вищої освіти України в першу чергу поділяються за формою власності:

Заклад вищої освіти державної форми власності

Заклад вищої освіти приватної форми власності

Різновиди закладів вищої освіти за типами:

Університет

Академія

Інститут

Консерваторія

Коледж

Технікум

Зклади вищої освіти третього та четвертого рівнів акредитації мають свої підрозділи – інститути, факультети, кафедри, бібліотеки, наукові лабораторії, філії тощо.

Основні напрями діяльності закладів вищої освіти наступні:

- підготовка фахівців різних ступенів та освітньо-кваліфікаційних рівнів;
- підготовка та атестація наукових, науково-педагогічних кадрів;
- науково-дослідна робота;
- спеціалізація, підвищення кваліфікації, перепідготовка кадрів;
- культурно-освітня, методична, видавнича, фінансово-господарська, виробничо-комерційна робота;
- здійснення зв'язків.

Головними завданнями закладу вищої освіти є:

- здійснення освітньої діяльності якогось напрямку, яка забезпечує підготовку фахівців і відповідає стандартам вищої освіти;
- здійснення наукової і науково-технічної творчої, мистецької, культурно-виховної, спортивної та оздоровчої діяльності;

- забезпечення виконання державного замовлення та угод на підготовку фахівців з вищою освітою;
- провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття вами вищої освіти відповідного ступеня за обраними спеціальностями
- вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці та сприяння працевлаштуванню випускників;
- забезпечення культурного і духовного розвитку особистості, виховання осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, в дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України;
- створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і вмінь
- підвищення освітньо-культурного рівня громадян.

Отже, заклад вищої освіти це окремий вид установи, діє відповідно до виданої ліцензії на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей.

Список використаних джерел:

1. Розвиток вищих навчальних закладів: монографія / Н. Ю. Подольчак, В. Я. Гаврилук ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т Львів. політехніка. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 184 с. : іл.

МАЛИШ Вікторія, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ВСЕБІЧНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Дивлячись на сьогоднішню ситуацію в Україні, можна, сказати, що молоді зараз замислюється над пошуком засобів збагачення і не займається особистим розвитком. Це призводить до втрати інтересу до навчання та морального занепаду молоді. Основними причинами цього є те, що педагогічний колектив навчає студентів по відпрацьованій методиці не використовуючи нових механізмів виховання. Ще однією причиною є професійний вік вчителів, через це вони не бачать у студентах рівноправних співрозмовників, це не дозволяє вихованню самостійності студентів. На мою думку, цю проблему можна вирішити створенням студентського самоврядування.

Воно відіграє важливу роль у відстоюванні прав та інтересів студентів, вихованням у них лідерських якостей. Діяльність студентського самоврядування спрямована на покращення навчального процесу, підвищення його якості, зростання соціальної активності у студентській молоді.

Дивлячись на те, що студентське самоврядування працює на волонтерських заходах, вони об'єднані спільною ідеєю і не отримують матеріальної нагороди за це. Ця діяльність схожа на волонтерський рух, тому що він є вкладом

кожного учасника навчального процесу ВНЗ у виховання і соціальну допомогу на неприбуткової діяльності. Вчені, вважають, що волонтерство це ефективна форма студентського самоврядування. Студентські волонтерські групи поділяють на три типи:

- групи , які створюються викладачами відповідно до плану виховної роботи ВНЗ,
- групи, що створені по спеціальним структурам при навчальному закладі,
- групи , створені студентами з власної ініціативи [2].

Отже, робота в добровільних групах , органах студентського самоврядування та інших подібних видах є великим і важливим досвідом для формування навичок управління, організації, комунікації та роботи в команді.

Винославська В. розглядає студентське самоврядування як умову формування цінностей студента . Головною думкою її дослідження є розуміння ролі студентського самоврядування як чинника формування особистості творчого професіонала за умов відродження духовності народу. Основним завдання її роботи є : придбання знань та формування умінь та навичок самоврядної діяльності; застосування їх на практиці; виховання духовної творчої особистості студента, що поєднує загальнолюдські та національні цінності [3].

Діяльність студентського самоврядування направлена на захист прав та інтересів , удосконалення умов навчання та позанавчального життя студентства. Зараз вона має розвинену структуру, ґрунтований досвід та перспективи розвитку в умовах демократичної держави.

Також, органи студентського самоврядування є важливим елементом управління ВНЗ. Студентські організації та органи студентського самоврядування є історичним наслідком еволюції студентських громад , що беруть початок від виникнення університетів і появи в них студентів.

Студенти під час навчання найактивніше залучаються до цінностей культури , отримують навички громадської діяльності, розширюють своє коло спілкувань . На це впливає особливий спосіб життя університетів, де головним фактором є заохочення творчості , ініціативи та самодіяльності у пошуку методів та форм самостійного здобування знань.

Після закінчення ВНЗ випускник повинен бути конкурентоспроможним на ринку праці . Молодий фахівець після отримання своїх професійних навичок повинен успішно працювати в різних видах діяльності , бути готовим до професійної , інтелектуальної та соціальної творчості . Адже без студентського самоврядування неможлива соціалізація , яка містить різну громадську творчу діяльність.

Завдання якими займаються органи студентського самоврядування:

- забезпечення і захист прав та інтересів студентів;
- покращення навчальної, наукової та творчої діяльності студентів;
- забезпечення умов для проживання і відпочинку студентів;
- створення студентських гуртків, об'єднань, клубів за інтересами [1].

Студентська рада відіграє важливу роль у проведенні і організації важливих справ у навчальному закладі. А саме в організації вечорів відпочинку , святкуванні дня студента, новорічні свята.

Принципи за якими діє студентське самоврядування - це відкритість, добровільність, колегіальність. Основними особливостями студентської ради є вік, який характеризується сприятливими умовами для психологічного, біологічного і соціального розвитку. Головним на цьому етапі є становлення характеру та інтелекту. На мою думку, саме ці принципи є основними критеріями оцінки ефективності роботи студентського самоврядування. Тобто воно є дієвою формою самовиховання.

Отже, можна зробити висновок, що студентське самоврядування допомагає не тільки оптимізувати навчальний процес, а й соціалізувати молодь, виробити у неї комунікативні, управлінські навички та розвинути політичну культуру. Тому робота в добровільних групах, органах студентського самоврядування та інших подібних видах є великим і важливим досвідом для формування різних навичок.

Список використаних джерел:

1. Баландина Т. Ю. Студенческое самоуправление как социокультурный феномен: социологический анализ : дисс. канд. социолог наук: 22.00.06/ Татьяна Юрьевна Баландина. – Екатеринбург. 2006. 155 с.
2. Буяльська Т. Б. Європейська практика студентського самоврядування в університетах України. Вінниця, 2005. 82 с.
3. Винославська В. Психологічні особливості студентської групи. Практична психологія та соціальна робота. 2015. №7 С. 65-70

МОРОЗОВА Поліна, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Виникнення студентського самоврядування тісно пов'язане з утворенням вищої школи, адже саме вони починають виникати одночасно у часи заснування університетів середньовічної Європи. На той час термін «університет» відносився виключно до студентів, а не як не до викладачів.

Зі здобуттям незалежності студентське самоврядування набуває нових форм до факторів, що обумовлюють необхідність розвитку студентського самоврядування в сучасних умовах слід віднести:

- інтеграційні процеси та студоцентроване навчання;
- соціально-економічне та політичний стан суспільства;
- збагачення новими ідеями;
- формування майбутньої еліти нації[2].

Окремі автори вважають, що студентське самоврядування – це форма управління, за якої студенти на рівні академічної групи, факультету, гуртожитку, курсу, спеціальності, студентського містечка, іншого структурного підрозділу університету мають право самостійно вирішувати питання внутрішнього управління[1].

На нашу думку, студентське самоврядування – це об'єднання всіх студен-

тів відповідного закладу вищої освіти з метою захисту прав та інтересів студентів.

Самоврядування здійснюється на рівні академічної групи, але також воно може бути на відділені, факультеті та гуртожитку. Вищим органом самоврядування є загальні збори, тобто конференція. Воно керується Статутом університету та «Положенням про студентське самоврядування», постановами вченої ради, наказами ректора. Існують різні форми: парламент, сенат, старостат, студентський ректорат, студентський деканат, студентська рада тощо. Студентські об'єднання мають ідентичні завдання, хоча форми можуть бути в них різні.

Студентське самоврядування має ряд певних завдань:

- слідкувати за виконанням студентами своїх обов'язків;
- приділяти увагу діяльності студентських гуртків, об'єднань, товариств та клубів;
- брати активну участь в забезпеченні відповідних умов для проживання та відпочинку студентів;
- сприяння працевлаштування студентів;
- брати участь у вирішенні питань з міжнародного обміну студентами[4].

Деякі автори вважають, що студентське самоврядування знаходиться в стадії практичного встановлення, але ще недостатньо підготовлена в теоретичному плані. Діяльність самоврядування також залежить не тільки від студентів, а й від досвідченого педагогічного керівництва[3].

Студентська молодь входить в благодійні фонди, громадсько-політичні організації молоді та в об'єднання та організації за інтересами. Одне з основних завдань – це підтримка студентських молодіжних організацій, яка накладе гарний відбиток на формування та ефективність державної молодіжної політики.

Після приєднання України до Болонського процесу, стали більш проблемні такі питання: парламентаризм, права людини, прав національних меншин, свободу пересування та свободу отримання освіти будь-якого рівня. Існування України в сфері Болонського процесу дає розширення можливостей студентів та неформальну освіту, дає змогу брати участь у виконанні широкомасштабних навчальних програм.

Широкомасштабні навчальні програми:

- «Історія Європарламенту»;
- «Етапи Євроінтеграції»;
- «Європейський союз та вектори зовнішньої політики України»;
- «Політичні системи зарубіжних країн» тощо[1].

Таким чином, студентське самоврядування є невід'ємною складовою демократизації вищої освіти. Воно удосконалює навчально-виховний процес, розвиває та покращує студентське життя, допомагає студентами у становленні особистості. У багатьох країнах Європи вже давно існує студентське самоврядування, тому я вважаю, що в нашій країні це повинно розвиватися та переймати досвід інших країн.

Список використаних джерел:

1. Аніловська Г.Я., Марушко Н.С., Томаневич Л.М. ; М-во освіти і науки України, Львів. держ. ун-т внутр. справ. Університетська освіта: навч. посіб.

Львів: 2010. 376 с.

2. Дорогань-Писаренко Людмила, Безкровний Олександр, Лега Ольга, Песцова-Світалка Оксана. Університетська освіта: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2020. 142 с.

3. Теорія і методика виховання : навчально-методичний посібник. К. : НАКККіМ, 2012. 223 с.

4. Університетська освіта (вступ до фаху): навч. посібник. Львів: 2011. 350 с.

НІМЕЦЬ Лариса освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

ОСОБЛИВОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ

Вища освіта у Німеччині має давню історію. У середні віки було засновано численні німецькі університети. З цього часу вони підкорялися землевласникам, найчастіше безпосередньо князеві. Завдяки цьому вони пишалися своєю автономією. Освіта складалася із системи внутрішнього самоврядування, але фінансування все одно забезпечував князь, якому професори складали присягу.

В даний час Комісія з планування освіти працює над вищою освітою у Німеччині. Крім того, існує Федеральне міністерство освіти і науки, Рада ректорів, Вчена рада та інші федеральні органи, кожен із яких виконує свої функції.

В інститутах країн-учасниць запроваджують подібні навчальні програми та дипломи, що дозволяють підвищити академічну мобільність, полегшують взаємне визнання дипломів та забезпечують конкурентоспроможність європейських університетів.

Основним елементом Болонського процесу, до якого зараз підключено 46 країн, є дворівнева система освіти: Бакалавр (BA - Bachelor) Магістр (MA - Master). Крім того, низка країн уже визнали аспірантуру (Promotion).

Академічна успішність у Болонському процесі оцінюється Європейською системою передачі кредитів (ECTS). ECTS оцінює навантаження студентів з погляду обсягу роботи, необхідної для успішного завершення навчання. Одна кредитна одиниця ECTS відповідає 30 годинам навчального навантаження.

Нині у німецьких університетах співіснують дві структури навчання: нова дворівнева система бакалавр-магістр, і навіть традиційні навчальні плани з дипломом (спеціаліст) чи магістра (Magister Artium).

Бакалавр (Bachelor) – перший диплом, що дає право на професійну діяльність. Тривалість навчання 3-4 роки для вступу необхідний атестат про середню освіту (Abitur). Для здобуття ступеня бакалавра необхідно набрати в залежності від навчального плану від 180 до 240 кредитних одиниць. Ступінь бакалавра дає базові знання зі спеціальності та методичні навички, а також широку професійну спрямованість;

Ступінь магістра – другий диплом після 1–2 років навчання (60–120

кредитних одиниць). Початок навчання або відразу після здобуття ступеня бакалавра, або після кількох років професійної діяльності. Магістерська програма орієнтована на більш глибоку спеціалізацію та дослідження. Диплом магістра, як і диплом спеціаліста, є обов'язковою умовою для вступу до аспірантури;

Диплом (Diplom) – традиційна форма навчання, яка закінчується дипломною роботою, а також письмовими та усними іспитами;

Magister Artium – свідоцтво про успішне закінчення курсу гуманітарних та соціальних наук, що припускає різні комбінації дисциплін;

Державний іспит (Staatsexamen) – форма навчання з медицини, права, фармацевтики, а також для викладачів вищих навчальних закладів, що закінчується державним іспитом. Державний іспит складає державна екзаменаційна комісія. Зміст курсів та іспитів регулюється законодавством. Перший державний іспит, як правило, теоретичний, другий – завершує цикл професійної практичної підготовки;

Аспірантура (Promotion) – розглядається у Німеччині як третій етап Болонського процесу. Написання дисертації можливо лише в університетах. Підготовка дисертації (Promotion), пов'язаної з самостійним навчанням, триває 2-4 роки після здобуття ступеня магістра або еквівалентного ступення (Diplom/Erstes Staatsexamen/Magister Artium). Вчений ступінь кандидата наук (доктора) присуджується після написання дисертації та складання усного іспиту або захисту дисертації.

Структура навчальних програм:

- Програми бакалавра та магістра діляться на модулі. Модуль складається з тематично пов'язаних навчальних занять – лекцій, семінарів, практичних робіт – та передбачає академічне навантаження від 6 до 10 години на тиждень. Кредити ECTS нараховуються за кожним модулем. Для отримання диплому необхідно отримати певну кількість кредитних одиниць;

- Традиційні навчальні програми, які завершуються здачею іспитів на диплом (спеціаліста), Magister Artium або держіспит, діляться на два цикли навчання:

- Початковий (Grundstudium);
- Основний (Hauptstudium).

Вивчення предметів початкової школи у ВНЗ триває в середньому 4 семестри (2 академічні роки) і завершується складанням проміжних іспитів (Diplom-Vorprüfung, Zwischenprüfung). Успішне складання цих іспитів дає студенту право продовжити навчання в Німеччині на другому рівні, тобто перейти на основний цикл навчання (Hauptstudium).

Навчання на основному циклі (Hauptstudium) передбачає поглиблене вивчення спеціалізацій, зазвичай триває ще 5 семестрів та завершується випускними іспитами на отримання диплома (Diplom).

Початок та тривалість навчання. Навчальний рік ділиться на два семестри. Зимовий семестр зазвичай починається у жовтні, літній – у квітні. Надається вільний час для іспитів та стажування.

Для кожної дисципліни відповідне Положення про навчання встановлює

стандартний термін навчання, за який воно може або має бути завершено. У цей термін включені семестр практики або стажування, а також завершальна фаза іспитів. За традиційним навчальними програмами стандартний термін становить 9-10 семестрів, за бакалаврськими програмами – 6 семестрів, за магістерськими – від 2 до 4 семестрів.

У німецьких університетах взагалі при створенні програм перевага віддається модульній системі. Структура модулів – це набір тем для певної професійної діяльності. Модулі пропонують різні форми активного навчання студентів.

Список використаних джерел:

1. Новакова В. Сучасний стан вищої освіти Німеччини. URL : <https://naurok.com.ua/stattya-suchasniy-stan-vischo-osviti-nimechchini-224201.html>
2. Шерстюк В. Болонський процес та ECTS. URL : <https://magistr.ucoz.com/blog/2011-01-26-27>

ОГАРЬ Анастасія, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

ПОЛТАВЩИНА – МІЙ РІДНИЙ КРАЙ

Полтавщина – красивий, гостинний край з чарівною природою, багатою історією та найталановитішими людьми.

Наша область утворилася 22 вересня 1937 року, розташована у середній частині лівобережної України.

Візитною картою області є її символіка. Це в першу чергу її прапор, герб та гімн.

Прапор Полтавщини був затверджений 10 лютого 2000 року, його автор Євген Вікторович Ширай. Прапор являє собою синє полотно на якому зображено жовтий козацький хрест.

Герб увінчаний п'ятибаштовою короною і обвитий гілками калини, оповитими синьо-жовтою стрічкою. Над короною напис – «Полтавщина». Його щит розділений на чотири частини малиновим ромбом, перетятим срібно-лазуровим хвилястим поясом.

При утворенні 22 вересня 1937 року Полтавська область складалася з 45 районів та двох обласних міст Полтава та Кременчук. На сьогодні кількість районів скоротили до 4, а обласних міст збільшили до 5 Полтава, Кременчук, Комсомольськ, Лубни та Миргород.

Багато значущих українських культурно-політичних діячів походять із Полтавщини 19 – початок 20 століть, де серед них: Іван Котляревський, Олена Пчілка, Григорій Сковорода, Микола Гоголь, Симон Петлюра, Павло Скоропадський.

У Полтаві є центральна обласна бібліотека, бібліотека для дітей та юнацтва, міська бібліотека, обласна науково – медична бібліотека, обласна дитяча бібліотека та Загальнонаукова бібліотека. У місті багато зелених парків і зелених насаджень: центральний парк міста Корпус – сад, а також Сонячний парк,

Парк Слави, Парк культури та відпочинку «Перемога», Березовий сквер, сільськогосподарський науково – дослідний парк «Станція імені М. І. Вавілова», міський парк «Порта Ва», ботанічний сад Нормального університету та ін.

У Полтаві функціонує велика кількість музеїв – національних, комунальних та добровільних (в основному підприємства та університети)

Любов до Батьківщини, до рідного краю - це найсвітліші і найкращі почуття. Якщо в серці є така любов, тоді людина щира, добра, відважна. Потрібно мати у своєму серці це високе почуття любові, і в результаті зможемо зробити все для того, щоб наш край ставав багатим, сильним та квітучим. Отже потрібно завжди здобувати знання, багато знати, вміти, бо ж нам будувати майбутнє нашої батьківщини. Тож вчимося так, щоб нами пишалася Полтавщина.

Список використаних джерел:

1. Богомолова О. В. Мій рідний край – Полтавщина. Полтава: «Полтавський літератор», 2019. 292 с.

2. Полтавіка – Полтавська енциклопедія. Том 12. Полтава: «Полтавський літератор», 2009. 760 с.

ОЛІЙНИК Дмитро, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

НЕОБХІДНІСТЬ ТА УМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Для України дуже велике значення має розвиток її вищої освіти. Завдяки цьому країна матиме змогу підготувати більш класифікованих студентів, які в майбутньому зможуть займати високі посади і з швидшими темпами розвивати структуру нашої держави. Вища освіта дає змогу людині отримати той багаж знань, який знадобиться їй у процесі реалізації своєї професійної діяльності. Перспективи, що відкриваються учням зараз, набагато більші за ті, що були 20-30 років тому. А з розвитком цифрових технологій, процес пошуку і вступу до закладів вищої освіти став ще легшим.

Отже, процес вдосконалення якості вищої освіти є необхідною складовою у розвитку країни в цілому. Для цього важливо не відставати, а краще навіть притримуватися, до світових стандартів. І головним завданням України на сучасному етапі є інтеграція вищої освіти до європейської освітньої системи. Однією з умов при входженні у європейський освітній простір є дотримання вимог Болонської декларації. Україна вже давно поставила свій інтеграційний курс на Європу у різних сферах (політичній, економічній, соціальній, правовій, тощо), а указами Президента України навіть затвердила «Стратегію» реалізації Європейських стандартів. Основними напрямками інтеграції визначено впровадження європейських норм в освіті, науці, техніці і культурі. Це сприятиме підвищенню в Україні європейської культурної ідентичності та входження до загальноєвропейського інтелектуально-освітнього та науково-технічного середовища. Завдяки цьому відбувається суттєве оновлення змісту освіти, пошук, створення та застосування найефективніших сучасних форм і методів навчання для забезпе-

чення високої якості знань студентів. Успішна політка на початку ХХІ ст. дала змогу Україні стати учасницею Болонського процесу. Що ж саме являє собою Болонський процес і чому він є таким важливим для розвитку вищої освіти в Україні?

19 червня 1999 року міністри освіти 29 держав від імені своїх урядів підписали спільний документ, який визначав напрями реформування вищої освіти на континенті. Ця подія відбулася в найстарішому європейському університеті італійського міста Болонья, звідси і пішла назва “Болонська декларація”. Ним було започатковано кардинальні зміни в розвитку європейських вищих шкіл. Країни-учасниці узгодили спільні вимоги, критерії та стандарти національних систем вищої освіти і домовилися про створення єдиного європейського освітнього та наукового простору. У межах цього простору мають діяти єдині вимоги до визнання дипломів про освіту, працевлаштування та мобільності громадян, що істотно підвищить конкурентоспроможність європейського ринку праці й освітніх послуг. Україна офіційно приєдналася до Болонського процесу, тобто процесу структурного реформування вищої освіти та приведення її стандартів у відповідність до загальноєвропейських, на зустрічі міністрів освіти 45 країн у норвезькому місті Бергені у травні 2005 року [2].

Голова громадської колегії Міносвіти та науки України, академік НАН України Михайло Згуровський розповідає про перспективи, які відкриваються при участі у Болонському процесі, а саме йде річ про ламання збудованої століттями національної системи вищої освіти. Якщо проаналізувати Болонські домовленості та подивитися на хід і результат їхньої реалізації, можна дійти висновку – це магістральний шлях в напрямку створення загальноєвропейського наукового та освітнього простору. Насамперед він потрібен для підвищення спроможності випускників ВНЗ до працевлаштування та поліпшення їх мобільності на світовому ринку праці. Також це дієвий механізм покращення ефективності та конкурентоспроможності. Для досягнення цих цілей було запропоновано ввести загальні правила для всіх країн-учасниць Болонського процесу:

- впровадити спільну двоступеневу структуру вищої освіти;
- прийняти зручні та зрозумілі градації дипломів, ступенів і кваліфікацій;
- запровадити загальноєвропейський на європейському просторі вчений ступінь доктора філософії;
- використати єдину систему кредитних одиниць (систему ЄКТС – європейська кредитно-трансферна система);
- увести уніфіковані і взаємно визнані на європейському просторі додатки до диплома;
- усунути наявні перепони для розширення мобільності студентів, викладачів, дослідників і управлінців вищої школи;
- напрацьовувати, підтримувати і розвивати європейські стандарти якості із застосуванням порівняльних критеріїв, механізмів і методів їх оцінки відповідно до вимог європейської мережі з гарантування якості у вищій освіті – ENQA (європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти).

Отже можна погодитися з тим, що Болонський процес став засобом інституційних перетворень у вищих навчальних закладах країн Європи. На всіх

його етапах завжди було наголошено і буде наголошуватися про те, що це процес добровільний і кожен в праві сам вирішувати дотримуватися йому встановлених правил чи ні. Ґрунтується декларація на цінностях європейської освіти і культури, але при цьому нікого не змушує пригнічувати і забувати свої особливості освітніх систем. До того ж вона є відкритою, поступовою, багатоваріантною і гнучкою. Будь-яка держава сама обирає, приєднуватися їй до цього процесу чи ні. Україна вирішила приєднатися, і я вважаю, що це правильно. Тим більше, що приєднання до Болонського процесу не вимагає від країн-учасниць відмови від власних напрацювань у галузі освіти і наук [1].

На мою думку, крім вдосконалення якості вищої освіти в Україні, вступ до європейського освітнього простору зробить нас ще на крок ближчими до освоєння статусу європейської країни і присвоєнням собі європейських ознак. Ми маємо можливість отримати рівноправний статус в порівнянні з іншими країнами, а не бути тими хто намагається «догнати світові тренди». Я вірю в те, що завдяки таким діям, і тому курсу на якому ми стоїмо зараз, рівень вищої освіти в Україні підвищиться й тому це буде вагомим внеском в перспективне майбутнє нашого суспільства. Україна нарешті буде повноцінним членом Європейського Союзу. Завдяки розвитку і досягненням в сфері вищої освіти, наших висококваліфікованих студентів будуть прагнути залучити до себе інші держави, бо це будуть справжні професіонали своєї справи.

Список використаних джерел:

1. Ципко В. В. Вища освіта України у процесі інтеграції до європейської освітньої системи] URL : <https://vyvchay.com>.

2. Вища освіта в контексті європейської інтеграції. Інтерв'ю ректора НТУУ «КПІ» академіка НАН України М. З. Згуровського. URL : <https://vyvchay.com>.

ПОЛОВЕЦЬКА Анастасія, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Вища освіта в Україні з кожним роком розвивається та змінюється, доповнюючи різними методами навчання у закладах вищої освіти. Також не менш важливими у сфері вищої освіти в країні є ті завдання, які ми розглянемо далі в моїй роботі. У 2020 році 12 листопада було презентовано проект МОН «Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року».

Реформування прагне створити національну систему вищої освіти конкурентоспроможною та привабливою, та об'єднати з Європейським простором. Насамперед стратегія передбачає такі аспекти:

- забезпечення конституційних прав громадян на здобуття вищої якісної освіти та рівних прав на її отримання;
- реорганізація системи управління вищої освіти з ціллю захисту прав, зокрема національних, місцевих та регіональних інтересів ;

- захист прав суб'єктів національної системи вищої освіти в Україні.

Далі стратегія також включає в себе трансформацію ЗВО у центри незалежної думки, забезпечення чесної конкуренції між вишами як гарантії високої якості вищої освіти, створити незалежний зв'язок між нашою системою вищої освіти та ринком праці.

Не менш важливим завданням стратегії можна вважати також створення системи забезпечення вищої освіти, яка буде відповідати рекомендаціям та вказівкам європейського простору вищої освіти

У своїй статті Білоцерківська зазначила: «На цей час в Україні у системі вищої освіти запроваджено суттєві реформи, серед яких це приєднання України до Болонської системи, кредитно-трансферної системи ECTS та ін. Але сьогодні нам показує, що незважаючи на реформування вища освіта України досі має безліч невиконаних питань, недоліків та потребує більш ефективного реформування й вдосконалення. Саме зараз важливою метою дуже важливо приблизити українську вищу освіту до міжнародних стандартів, покрити її реальними та продуктивними практичними й зокрема теоретичними розробками, поживити структуру, забезпечити висококваліфікованими педагогами» [2].

Реформування вищої освіти автори бачать напрям саме в інтеграції у світовий освітній та науковий простір. Це має гарантувати реальне входження національної системи вищої освіти в світовий простір, та досягнення належного рівня прозорості та відкритості. Деякі автори ще зазначають, що вища освіта повинна бути фактором підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки. Основними викликами системи є також перетворення моделі на «економіку, що базується на знаннях», а також підготовка фахівців до вимог ринку праці, та збільшення навичок випускників на практиці.

Наступними планами стратегічних завдань також є пункти, які говорять про інтеграцію вищої освіти та науки, яка в свою чергу має досягатися шляхом підвищення частки дослідницької та інноваційної діяльності у ЗВО, не менш важливим також є підвищення актуальності змісту вищої освіти [1].

Ще можна сказати про забезпечення автономії вищої освіти, сенс якої полягає у розширенні академічної автономії ЗВО, отримання ними гарантованих майнових прав.

Фінансування вищої освіти також передбачене в стратегічних завданнях реформування. Здійснювати фінансування можливо при підвищенні ефективності державних витрат. Актуальним також є питання про сучасну зміну форми фінансування державного замовлення.

У висновку можна сказати, що реформа має доторкнутися до вимог підняття якості знань випускників, механізму формування держзамовлення на підготовку фахівців за спеціальністю, зміни концепції забезпечення якості вищої освіти. Вища освіта прогресує, вносячи зміни до закону, реалізація багатьох проектів щодо вищої освіти. Дивлячись на ці всі внесення та зміни, можна сказати, що прогрес у ЗВО в самій Україні та її студентів закордоном все-таки позитивний, але все ж потребує розвитку, адже висококваліфіковані студенти вишів потрібні саме Україні та на її ринку праці.

Список використаних джерел:

1. Стратегія реформування вищої освіти в Україні [Електронний ресурс]. URL : <https://osvita.ua/vnz/reform/43883>.

2. Білоцерківська Н. Г. Реформування вищої освіти в Україні: правові аспекти. Форум права. 2014. № 4. С. 16.

ПОСТЕРНАК Владислав освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

ПОЧАТОК ЗАРОДЖЕННЯ ФІНАНСІВ

Фінанси як наука з'явилися майже відразу як почали створюватися перші державні утворення. Так у античних і середньовічних цивілізаціях більшість фінансових потреб держави задовольнялися натуральними зборами з населення.

Але в різних частинах світу фінансові потреби держави задовольнялися по різному так у Київській Русі при невеликій кількості цінних металів державні потреби задовольнялися за рахунок збору данини з населення у вигляді полюддя, але через відсутність встановленого розміру данини часто князі зловживали владою. Лише після повстання древлян 945 р княгиня Ольга встановила фіксовану кількість данини і створила пункти її зборів.

Після звільнення Української держави під час повстання під проводом Богдана Хмельницького данину збирали у вигляді податків у вигляді грошових зборів які сплачували селяни і міщани. Своєї монети Козацька держава не карбувала ,а основними монетами були червоний золотий дукат та срібний талер. Зібрані таким чином податки направлялися на потреби козацького війська, підтримку релігії, козацької адміністрації. А після приєднання до Російської імперії велика частина фінансових коштів відходили до Російської скарбниці.

Деякі історики вважають що перші українські монети почали карбувати за часів Івана Виговського пов'язано це було з тим що згідно положень Гадяцької мирної угоди було проголошено створення Руського Князівства і було зазначено що нова автономна республіка має право карбувати власні монети за умови що на грошах буде зображення короля.

1675р Московський уряд дав добро на карбування монет у м Путивлі. Але оскільки московські гроші не сприймалися на території України їх карбували за зразком польського півторка, але з відповідною російською атрибутикою. Але реалізувати цю політику вдалося лише 1684р коли в Севську почали карбувати чехи. Так Іван Самойлович(тогочасний гетьман) разом з російським урядом намагалися профінансувати війну з Кримським Ханством. Але проблемою цих монет було те що вони мали низьку цінність тобто в них було більше міді ніж срібла через це особливого обігу вони не отримали і у 1687 р російський уряд позбувся від їхнього карбування .

Першими паперовими грошима на території України з'явилися 1768 р були вони введені під час маніфесту на якому вони були затверджені королевою Катериною другою. Такі гроші мали номінал 25, 50, 75 і 100 рублів. До 1885 р

паперові гроші використовувалися в якості обмінника на металеві імперіали та червонці

золоті монети були вилучено з внутрішньодержавного обігу і використовувалися лише для зовнішньої торгівлі. Також паперові гроші доповнювалися мідними і срібними монетами. Тобто по факту грошова система була біметалічною, а монометалічною вона стала у 1897р . Кредитні квитки зразка 1885 р були номіналом 1, 3, 5, 10, 25, 50, 100 рублів. Срібні монети карбувала казна, а золоті карбувались лише на замовлення .

Також в Російській Імперії 19 ст існували цінні папери. Квитки державного казначейства цінні папери які приносили 4,2% на рік такі квитки мали свій номінал у вигляді 50, 100 рублів. Термін таких цінних паперів були від 4-8 років. Депозитні металеві квитанції видавалися золотопромисловцям які добували золото до державної казни відповідно до маси того добутого золота були квитанції номіналом 5,10, 25, 50, 100, 500, 1000 рублів.

Після проголошення УНР УЦР почала створення перших українських грошей названі вони були карбованцями, а в обіг вони ввійшли 5 січня 1918 р перші купюри були номіналом 100 карбованців в подальшому буде надруковано купюри номіналом 10, 25, 50, 100, 250, 1000 також через рік з'являться банкноти номіналом 2, 5, 500, 2000 карбованців. Але після приєднання УНР до СРСР випуск українських грошей закритися.

Після здобуття незалежності 1991 р в Україні почали випуск купонокарбованців. Але через недосконалість такої валюти в країні з'явилася величезна інфляція більше 10000%. І тільки 1996 р з'явилася нова українська валюта гривня. Спочатку були купюри номіналом 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100 грн . Потім ще з'явилися купюри 200, 500, 1000 грн

Список використаних джерел:

1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. К. : Наукова думка, 2004.

РОМАШ Дарія, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

ВІДМІННІСТЬ ТА ПОДІБНІСТЬ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ І ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ

Вища освіта відіграє особливо важливу роль у розвитку та становленні не лише окремої особистості, а й держави в цілому. Адже в ХХІ столітті конкурентоспроможність країни визначається не природними чи фінансовими ресурсами, а кваліфікацією робочої сили. Тому наука – як сфера, що продукує нові знання, та освіта-як сфера, що оприлюднює знання, стають найбільш пріоритетними.

Для кращого розуміння особливостей функціонування вищої освіти, хочемо порівняти відмінність та подібність системи вищої освіти України та європейських держав, виокремити недоліки та переваги існуючих правил.

Розпочнемо з фінансування: на жаль, цей показник в Україні є низьким. Обсяги фінансування не відповідають законам України «Про освіту» та «Про вищу освіту». Відсоток ВВП, що має покривати розвиток освіти та науки в Україні є чітко визначеним – 10 % і 1,7 % відповідно. Залишок державного фінансування у розмірі 0,3-0,5 % ВВП є важливою причиною відсталості розвитку науки в Україні. Адже в країні розпочинаються руйнівні процеси як в економіці, так і в суспільстві, якщо на розвиток науки припадає менше 2 % ВВП. Для порівняння зазначимо, в США цей показник становить 2,05 %, а в Ізраїлі - 2,7 % [1]. Отже, розуміємо, що фінансування вищої освіти в Україні значно відстає від інших країн.

Діючи в Україні систему управління вищою освітою відрізняє високий рівень централізації [2]. Її автономія є номінальною. Тоді як у європейських країнах світу автономія є більш поширеною.

В багатьох країнах, наприклад США, Швейцарія кожен штат (кантон) має власну модель освітньої програми, орієнтуючись на потреби регіону. В західних країнах автономія визначається економічною незалежністю від держави, конкурентними засадами існування вищої освіти, поєднанням наукових засад існування та надання послуг вищої освіти. В нашій державі вища освіта часто орієнтується на державу, як основного замовника освітніх послуг, тож вона і формує стандарти освіти, але насправді попит на працівників визначають роботодавці – цей фактор більше враховується в західних країнах [1].

Якщо розглядати терміни навчання в Україні та європейських державах, то ми бачимо, що Україна, на відміну від них, прагне до безперервного навчання населення. Варто розглянути переваги та недоліки такої системи. Навчаючись безперервно, людина отримує великий обсяг теоретичних знань, адже з року в рік закріплює їх та поновлює новими елементами. Тож, здається, така особа точно буде гарним спеціалістом. Однак деякі країни приймають на навчання студентів з відпрацьованими годинами, або навчання здійснюється паралельно з роботою. Таким чином, студенти, пройшовши певний етап практики, розуміють необхідність навчання, знають на чому варто зосередити увагу і що для них буде необхідним в майбутньому. Така людина буде свідомо вступати до університету та навчатись. На нашу думку, така система є більш досконалою та дієвою.

В Європі діє ринковий підхід до навчання, тобто до знань відносяться як до продукту, який забезпечить майбутнє працевлаштування спеціалістів. Така освіта зорієнтована на ринок праці в країні та отримання кваліфікованих працівників. Для такого підходу притаманний самостійний вибір предметів студентами: існує база, яку студент має отримати для мінімуму за фахом, інші дисципліни він обирає сам. Розклад занять гнучкий і залежить від бажань студента. Звичайно, це не знімає з нього обов'язку вчитись та відвідувати заняття, проте, наприклад, іспити студент сам вирішує в який час він хоче скласти. Варто підкреслити, що в системі вищої освіти України теж з'явилося право студентами обирати предмети для навчання. Університети також намагаються орієнтуватися на ринок праці та надавати своїм студентам більше практичних навичок.

Варто звернутись і до наболілої, на нашу думку, теми, про міжнародний статус диплома. Дипломи вищих навчальних закладів України не завжди визнаються автоматично за кордоном, тож ваша робота за фахом може обмежитись лише Україною, виключенням стає лише стажування від компаній, яке може проводитись за кордоном, або стажування від університету. Дипломи ж більшості європейських вузів котируються майже в усіх країнах. Наприклад, у таких державах як Австрія, для випускників окремих вузів одразу пропонується кілька робочих місць. На нашу думку, це вагомий недолік української системи над яким необхідно працювати державі.

Говорячи про інноваційну освіту, ми спостерігаємо, що науково-дослідна робота в Україні не є максимально розвинутою. Причиною цього є обмежений бюджет на наукові дослідження, тому перевагу в цьому отримують європейські країни. Для створення наукової інфраструктури в країнах заходу виділяється близько 100-200 тисяч доларів щорічно на одного науковця, в Україні ж на одного науковця припадає 2 тисячі доларів.

Однак українська вища освіта має й багато спільного з європейською, особливо після приєднання України до Болонського процесу у 2005 році. Україна отримала зрозумілі в усьому світі дипломи, ступені та кваліфікації європейського зразка. Також в Україні використовується єдина система кредитних одиниць, що дає можливість студентам переходити в інші навчальні заклади, з перенесенням кредитів з попередніх навчальних закладів.

Отже, ми бачимо, що вища освіта в Україні та країнах Європи має свої відмінності та подібності. Кожна освітня система має свої переваги та недоліки. Однак проаналізувавши вище названі порівняння, розуміємо, що українська освіта все ще має низку недоліків над якими необхідно працювати, проте наш рівень освіти уже значно покращився порівняно з попередніми роками, і ми впевнено йдемо до досконалості.

Список використаних джерел:

1. Денисенко М., Бреус С. Вища освіта в Україні: проблеми та перспективи. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2013. С. 20
2. Стойко О. Вища освіта США та України: відмінні та спільні риси. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»* 2017. 280 с.

СІМІНЬКО Катерина освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

СТРУКТУРА ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Згідно Закону України (ЗУ) Про вищу освіту: «Підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється за відповідними освітніми програмами на таких рівнях вищої освіти:

- початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;
- перший (бакалаврський) рівень;
- другий (магістерський) рівень;

третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень.»

Розглянемо кожен із них:

Початковий рівень – це рівень у якому особа має вирішувати типові спеціалізовані задачі з певної галузі професійної діяльності; передбачає застосування методів відповідних наук; нести відповідальність за результати своєї діяльності та контролювати інших осіб;

Перший рівень – це здатність особи розв’язувати складні спеціалізовані задачі у певній галузі професійної діяльності або в процесі навчання яке характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Другий рівень – це здатність особи розв’язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій; характеризується невизначеністю умов і вимог

Третій рівень – здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності; передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв’язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Освітньо-творчий рівень вищої освіти передбачає оволодіння методологією мистецької та мистецько-педагогічної діяльності, здійснення самостійного творчого мистецького проекту, здобуття практичних навичок продукування нових ідей і розв’язання теоретичних та практичних проблем у творчій мистецькій сфері.

Отже після вступу в вищий навчальний заклад, учасник освітнього процесу сам вирішує коли саме закінчить навчання: дехто закінчить на ступінь бакалавра, хтось продовжить навчання на магістратуру а деякі на доктора наук

Список використаних джерел:

1. Закон України Про вищу освіту зі змінами 2021 рік №1556-VII від 01.07.2014, редакція від 02.10.2021.

2. Дорогань-Писаренко Людмила, Безкровний Олександр, Лега Ольга, Пецова-Світалка Оксана Університетська освіта: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2020. 142 с.

ТХОРЕНКО Анастасія, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

МОЄ ЗНАЙОМСТВО З ПДАУ

Університет – один з найголовніших розділів книги під назвою «життя».

Тому до вибору цього розділу я підійшла відповідально. Я дуже хвилюва

лась ,адже це не школа, а інший ступінь відповідальності і самостійності. Я багато вибирала, але прекрасні відгуки від моїх друзів, які є вже студентами ПДАУ, переконали мене. Я подала заяву до вступу на факультет обліку та фінанси, спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Хочу поділитися своїми емоціями після першого знайомства з усіма викладачами. Ми, студенти першого курсу факультету обліку та фінансів, були настроєні слухати бесіду про правила і обов'язки в університеті, та, окрім цього, викладачі давали нам дуже щирі настанови, які стосуються не лише навчання, а й життя загалом. Говорили про задоволення від власної справи, про дружбу й колектив, про важливість обрати близьку людину, гідне і добросовісне ставлення до людських цінностей. Розмова офіційного характеру набула професійного забарвлення, була наповнена теплими словами.

У перший же тиждень, окрім лекцій, нас ознайомили з історією факультету і університету, розповіли про наші перспективи й організували зустріч з директором музею, яка має надзвичайно великий досвід , любов і запал до своєї справи. В музеї нам розповіли історію зародження та становлення університету. Також в нас відбувались зустрічі з керівниками банків, які розповідали про систему роботи та секрети їх кар'єрного росту. Це стало першим поштовхом до бажання хоч трохи наблизитись до подібних успіхів, почати рости до рівня наших гостей, оскільки ми лише на початку довгої дороги до досягнення омріяної спеціальності.

1. Вразили масштаби Аграрного університету-містечко в якому: 5 навчальних корпусів, спортивні майданчики, тринажери, бібліотека, читальна зала, 5 гуртожитків, озеленені зони відпочинку.

2. Цікава історія університету та його становлення, адже він є одним з найстаріших на Полтавщині. Вступити до нього, бажає чи не кожен абітурієнт.

3. Є виробничі практики, конференції в яких ми черпаємо для себе багато цікавих тем. Збільшуємо обсяг знань, умінь і навичок.

4. Університет співпрацює не лише з навчальними закладами в Україні, а й закордоном. Після закінчення ПДАУ, надають робочі місця.

5.В Аграрному університеті – 23 спеціальності, різного напрямку, не тільки для громадян України, а й для наших друзів із закордону.

6. Велика кількість гуртків, де можна розкрити всі свої таланти та можливості. Від гуманітарних до вокально-інструментальних та танцювальних.

7.Діє студентське самоврядування, де студенти вирішують питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, а також беруть участь в управлінні вищим навчальним закладом. Створюють цікаві квести, тематичні дискотеки, урізноманітнюють наш вільний час.

8. Найвищий рівень викладання дисципліни навчально-педагогічним складом до якого входять: доктора наук, професори, кандидати наук, доценти. Які навіть на дистанційному навчанні проводять різні презентації, запрошують гостей та колишніх випускників які зараз є керівниками банківських та страхових установ.

Звісно, ще багато говорити можна про Полтавський державний аграрний університет, але й так вже зрозуміло, що він найкращий. Тому як моє, так і знайомство інших студентів з ПДАУ незабутнє.

Список використаних джерел:

1. Дорогань-Писаренко Л., Безкровний О., Лега О., Песцова-Світалка О. Університетська освіта Навчальний посібник, Полтава 2020 142 с.

ШОКОДЬКО Єлизавета, освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, СВО «Бакалавр»

СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТОК НАУКОВИХ ШКІЛ

Що таке школа? Школа – нові знання, нові ідеї, добрі почуття. Що значить слово школа? Саме категорія «школа» з давньогрецької мови означає – дозвілля, свобода. У школах, діти освічених афінян присвячували своє дозвілля духовному, розумовому та моральному вихованню.

Саме таке виховання вимагало певної відмови від життєвої метушні, вимагало тиші та спокою, хто порушував цю тишу та не виявляв жодного ставлення до школи, то саме ті часи це загрожувало суворому покаранню.

У наш час слово «школа» вживається для позначення місця, де навчаються та отримують необхідні для учнів знання. У школі немає місця не потрібним думкам та пустощам, а головною метою занять у школі повинен бути розвиток духовних якостей учнів.

Школа – це не просто будинок, де отримують знання, це місце, де від учня потрібна стійка та напружена увага, також дотримання дисципліни, особливе ставлення учнів до вчителів.

Наукова школа – творчий колектив дослідників різних поколінь, об'єднані стилем дослідницької роботи, які діють під керівництвом визнаного лідера. Це об'єднання, яке розробляє важливі для суспільства проблеми під керівництвом, має практичні результати своєї діяльності.

Головною ознакою наукових шкіл є ефективне дослідження її членами актуальних проблем з висунутих керівником наукових напрямів. До інших ознак даної категорії слід віднести:

- наукова продуктивність, яка характеризується якісними показниками
- збереження традицій і цінностей наукової школи на всіх її етапах розвитку, забезпечення спадкоємності в напрямках наукових досліджень, стилю наукової роботи;
- розвиток творчості, відкритості для наукових дискусій як у професійній пресі, так і в спілкуванні;
- об'єднання талановитих учених, її поновлення обдарованими учні – послідовниками лідера, здатними до самостійного пошуку;
- постійні зв'язки між учителем та учнями, рядовими членами школи;
- активна педагогічна діяльність

Вважається, що наукової школи може бути доктор наук. У складі має бути не менше трьох докторів наук за спеціальністю. Проблематика наукових до-

сліджень учнів обов'язково має бути пов'язана з лідером школи. Ця формальна ознака може бути використана в процесі ідентифікації школи.

Наукові школи є головною структурою науки, роблять значний внесок у її розвиток, їх представники досягають значних наукових результатів.

Найважливіші, риси наукової школи, що дозволяють відрізнити даний тип наукового співтовариства від інших видів:

1. Наукова школа особлива форма наукової праці;
2. Основою наукової школи програма, яку розвивають всі члени даної наукової школи;
3. Творцем школи великий вчений, який сформулював основи дослідницької програми для її розробки, який володіє науковим прикладом для всіх учасників цієї школи;
5. Учасників наукової школи об'єднують спільні цінності, які проявляються в мотивації наукової діяльності, що характеризує соціально-психологічний клімат і відносини між вченими і керівником школи, особливий стиль наукового мислення, що спонукає до творчості.
6. У школі створюються умови для вільного виявлення здібностей і творчого зростання кожного учасника наукової школи;
7. Наукова школа проходить свої стадії виникнення, розквіту, кризи і розпаду.

У діяльності наукової школи реалізуються такі функції: дослідження і навчання комунікація (поширення знань); відтворення.

Отже, можна зробити висновок, наукові школи схожі на звичайні школи, але також і відрізняються. В кожному закладі свої певні правила, свої умови навчання тощо. Я вважаю що ці школи не менш цікаві, та повчальні для кожного з нас.

Список використаних джерел:

1. Що таке школа: поняття, значення, походження слова. URL : <https://glazastik.com>.
2. Про наукові школи. URL : <https://schools-ua.at.ua>.
3. Поняття наукової школи, її ознаки та функції. URL : <https://studepedia.org>.